

Darwin om maskarna. Darwin har nyligen utgivit en bok, hvari han samlat resultaten af sjuus iakttagelser om maskarnas under en tid af omkring 40 år. Redan 1837 skref han företrädesvis en kort afhandling om samma ämne; men efter den tiden har han ständigt fullföljt frågan om den roll maskarna spela i naturens stora hushållning. Han sammanfattar resultatet i följande mycket sägande ord: »Det måste betviflas, om det finnes många andra djur, som spelat en så betydelsefull roll i världens historia som dessa så klent organiserade djur. Han kallar dem för naturens plogmän och förklarar, att hade dessa djur icke varit, skulle på många ställen i världen icke valt något för plogen att göra. Daggmaskar hafta, som bekant, hvarken ögon eller öron; deremot synas de hafta lukt och smak, då de föredraga ett slags föda för ett annat. Deras matmatningsystem är helt litet kompliceradt, ungefär i likhet med en fogekräva. Deras föda är huvudsakligen blad, och framför allt föredraga lök. De draga bladen ned i sina häl och använda dem icke blott till föda, utan också till att bekläda hålen med, antagligen för att skydda sig mot jordens kold. Sjelfva hålen är bildade med en viss omsorg, ofta afsprutade med ett tunnt lager fin, mörk jord, som gör den ju åt vända sådan glatt och uppassar den efter maskens form. Ofta är hålen täckta med en liten hög smikten eller bladstjälkar. Dessa djurs betydelsefulla roll består imellertid döri, att allt, hvad man kallar vegetabilisk mylla, leder sitt ursprung från dem och sildes snarare beroende kallas animalisk. De slukar nästan upphörligt jord och sandsten och läta dessa saker gå genom sin digestionskanal, hvarefter de bringa det upp till jordytan i ett ytterst fint fördeladt och fruktbarande tillstånd; de kunnen sildes sågas göda jorden i sina egna kroppar. På detta sätt undergräver jordens yta en ständig förändring. Det öfversta jordlagret är nämligen uppfyllt af maskar; men kan emaklér deras antal till mellan 50- och 70,000 på hvarje tunnland. Det är då icke svårt att gissa, huru många af de bekanta maskliknande sult jordbögarna de på kort tid nu kunnas upphöpa. Men kan beräkna, att på 5 år skola alla dessa maskar kunnen bringa upp på jordytan ett tunn jord behandlad på detta sätt. I ett speciellt fall har Darwin till och med iakttagit, att maskarnas hafva beträkt ett stycke jord med en massa, som skulle motsvara ungefär 20 tunnor jord pr tunnland. Den man finner blad, jord, kalk och stenar i ett likformigt lager några få tum under jordytan, kan man vara säker på att det är maskarnos verk. Men antingen denne blandning har passerat maskens kropp eller icke, skall det på grund af sjelfva blandningen vara utmärkt fruktbar jord. Dertill kommer, att ben af döda djur, skal af insekter och blötdjur ständigt begraves under de jordbögarna, som maskarnas uppkasta, och derigenom bringas under förhållanden, hvarende kunnen upplösas och upptagas af växternas rötter. I regeln finnas maskarna endast några få tum under jordytan, men sedanom har man dock funnit dem flera fot djupt. Derigenom komma de kanaler i jorden, som verka på samma sätt som dränning och lemnas luften lett tillträde till jordpartiklarna. Till och med i geologien spela dessa smädjur en betydelsefull roll, i det de väsentligen hjälpa till att upplösa klippmassorna, derigenom att de blandar allt, hvad som passerar genom deras kroppar, med syror, som längsamt, men betydelsefullt utöfva sin inverkan på de hårdaste stenmassor. Darwin visar till och med, att i många fall är arkeologen maskarna tack skyldig, för att de beträkt föremål, som är af vigt för honom, med jordlagar, som undanträgit dem. Jufvens inverkan och dolt dem under långre tider. Som exempel därpå nämner han golvvet till Beauhien-abbediet och Stonehenge, ja, han menar, att hela gamla övergagna städer, såsom Silchester och Urisonium, sålunda bevarats af maskarna. Dessa smädjur hafta sikkunda genom Darwins undersökningar, hvilka utförts med en sorgfälighet, som icke tillträder något tvifvel, blifvit främst betydelsefulla skepelaer, som blott sätta i jorden, upphöjda till möjlighetens välgörare,

